

FRANCIJA NE VE, KAJ POČETI S ŠPANSKIMI BEGUNCI

V ŠPANSKO VLADO BODO SPREJETE STRANKE, KI SO BILE DOZDAJ IZ NJE IZKLJUČENE

Španski republikanci slutijo poraz. — Angleško-italijanska pogajanja se vrše na škodo Španske. Italija še vedno pošilja generalu Francu vojaštvo. — Več tisoč beguncev dospe vsak dan v Francijo. — Vsi so strašno izmučeni in sestradani. — Francoske oblasti jih cepijo proti nalezljivim boleznim. — Francoska vlada razmišlja, če bi jih poslala v Katalonijo.

PERPIGNAN, Francija, 1. aprila. — Nadaljnje stotine sestradanih in v cunje zavrtih španskih vladnih vojakov prihajajo preko zasneženih pirinejskih prelazov v Francijo.

V Luehon okraj je dospelo od 3000 do 4000 vojakov vladne 31. infanterijske divizije in mnogo civilistov.

Na potu je še 2000 mož 31. divizije in 6000 mož 43. infanterijske divizije. Nahajajo se nekje v gorah in se morajo najbrž boriti z težkimi vremenskim neprilikami.

V St. Grons je dospelo 500 civilnih beguncev. Nad 1500 jih pa še pričakujejo.

Člani civilne straže so bili poslani na gorske prelaze z naročilom, naj pomagajo beguncem. Pernolovanja vredni ljudje beže v skupinah—dvajset do trideset mož. Lakota in utrujenost jim seva iz oči. Nekateri so že ves teden na begu.

Francoske oblasti odvzamejo vojakom orožje. Nato jih cepijo proti nalezljivim boleznim in jih dobro nahranijo.

Vlada se še ni odločila, kaj naj počne z vojniki—ali naj jih internira do konca vojne ali naj jih pošlje v Katalonijo.

Sedaj jih pošiljajo severno od reke Loire v ozemlje, ki je precej oddaljeno od španskih bojišč.

Neki častnik četrte brigade je rekel poročevalcu: — Marširali smo od 24. marca, podnevi in ponoči, in smo se skoro brez prestanka borili. Naše izgube so bile ogromne. Slednjič smo izgubili vso zvezo z našim glavnim stanom. Zašli smo v strašen artilerijski ogenj. Naši vojniki so padali ko muhe. Dve naši najboljši brigadi sta bili uničeni. Slednjič nam ni kazalo drugega kot pobegniti proti severu.

BARCELONA, Španija, 1. aprila. — Fašistični pritisk od vzhoda je dovedel zadnje dni do več prememb, ki imajo namen ojačiti republikansko politično in vojaško fronto.

Vse sedanje politično gibanje je v smeri edinstva in bodo zato v vlado sprejeti sindikalisti in druge politične stranke, ki so bile do sedaj izključene iz ljudske fronte.

Vlada je stopila v tesnejše zveze s francosko vlado, prepričana, da more španskim republikancem priti poglavitna pomoč samo od te strani.

Protifašistična mladinska zveza je sestavila brigade v tovarnah v namenu, da pospeši izdelavo vojnega materijala ter bo tudi sestavila dve diviziji 22.000 prostovoljcev na razpolago vojnega ministrstva. Prva divizija se že zbira.

Nikdo pa nima vere v angleško-italijanska pogajanja, ker se po splošnem mnenju vrše na škodo Španske.

Načrtom za odpoklic italijanskih "prostovoljcev", se vsi posmehujejo. Italijani namenoma zavračajo pogajanja in naganjajo generala Franca k močni ofenzivi ter bodo svoje "prostovoljce" odpoklicali, kadar jih na Španskem ne bo več treba.

"Bismarckovo delo sem završil"—Hitler

ČEHOSLOVAŠKO NAMERAVAJO RAZKOSATI

Presenetljiv predlog feldmaršala Goeringa. — Na Čehoslovaškem so prepovedane vse politične demonstracije.

BERLIN, Nemčija, 1. aprila. — Nacional Zeitung, ki izhaja v Essen ter je glasilo nemškega feldmaršala Williama Goeringa, se je pojavila s skrajno presenetljivim predlogom: Čehoslovaško je treba razdeliti na tri dele. En del naj dobi Nemčija, drugi del Poljska, tretji del pa Madžarska.

Čehoslovaška je država, pravi list, ki obstoji samo vsled dobre volje in po mlosti versailleske mirovne pogodbe. Nikjer v Evropi niso naravnostne manjšine tako za tirane kakor na Čehoslovaškem.

Vsled prepovedi nemškega imperija je stališče čeških Nemcev zelo utrjeno. Poljaki hočejo vso svobodo, Madžari se žele združiti s svojo domovino, Slovaki so pa tudi že do grla siti češke oblastnosti.

PRAGA, Čehoslovaška, 1. aprila. — Vsled naraščajoče pozicije čeških Nemcev je vlada dobo štirih tednov prepovedala vsa politična zborovanja in demonstracije.

Thomas Hodina, ki zastopa Nemce v češkem parlamentu, očita Čehom, da nimajo nobene uvidevnosti za rešitev temeljnih vprašanj.

LICHTENSTEINSKI KNEZ JE ODPSTOPIJ

VADUZ, Lichtenstein, 1. aprila. — Novi vladar Lichtensteina, knez Franc Jožef, v čigar priloge je večeraj odstopil njegov stric, 84 let stari knez Franc I., je že premenil svojo vlado, v katero je vzel več nazivov.

Knez Franc se je odpovedal v prvi vrsti zato, ker je nazijsko gibanje v njegovih majhnih kneževini naglo naraščalo. Naziji zahtevajo, da katoliškim duhovnikom ni dovoljeno, da bi bili izvoljeni za poslance.

Drugi vzrok, da se je knez Franc odpovedal, je tudi ta, ker se je poročil z baronico Elso.

Vojnemu ministrstvu je znano, da so Italijani v Libiji in Španskem Maroku zbrali 80.000 vojakov, ki so pripravljeni, da se odpeljejo na Špansko.

Katalonska vlada je sklenila, da poveča ljudsko fronto s tem, da bo sindikalistom in separatistom dovolila vstop v vlado v Barceloni.

Ko se ruši republikanska fronta, je barcelonska vlada pripravljena sprejeti v vlado vse stranke, ki so do sedaj bile izključene iz vlade.

Da hoče vlada stopiti v tesnejše zveze s francosko vlado, je razvidno iz tega, da je svojem poslanstvu v Parizu dodelila novega vojaškega atašeeja.

AMERIKA HOČE IMETI NAJVEČJO MORNARICO

Amerika bo zgradila mornarico, kateri ne bo nobena druga kos. — To je državni tajnik sporočil vsem mornariškim velesilam.

WASHINGTON, D. C., 1. apr. — Združene države so odklonile vse predloge za mornariško razorožitev in so obvestile Anglijo, Francijo in angleške dominije, da se bodo poslužile tezaševne točke iz londonske mornariške pogodbe iz leta 1936, ter bodo zgradile najmočnejšo vojno mornarico na svetu.

Za to so se Združene države odločile, ker Japonska ni hotela na vprašanje Združenih držav, Anglije in Francije naznaniti svojega mornariškega programa. S tem so se Združene države postavile na prvo mesto v tekmi, katera država bo gospodarila morjem.

Slično obvestilo je na potu iz Londona v Washington, toda Francije še zadržuje svojo odločitev, da ne bi motila svojih odnošajev z Italijo in Nemčijo.

Japonska, ki ne mara izdati svojega mornariškega programa, je že tudi naznanila, da v tem ne bo zostajala. Kot pravijo nekateri viri, gradi tri "zmajeve" bojne ladje od 43 do 46 tisoč ton.

Podrobnosti sporočila državnega tajnika Cordella Hulla drugim državam niso bile objavljene, toda po prejšnjih poročilih bodo Združene države opustile londonske mornariške pogodbe, ki omejuje bojne ladje na 35.000 ton in bodo zgradile najmočnejšo vojno mornarico na svetu.

Predsednik Roosevelt je kongresu priporočal, da je vojna mornarica povečana za 20 odstotkov, zračna sila pa za 50 odstotkov.

Po programu predsednika Roosevelta bodo zgrajene tri glavne bojne ladje, dve matični ladji za aeroplane, 9 križark, 23 rušilev, 9 submarinov, 22 pomožnih ladij.

Gutmann, ki je židinja. Že ob času poroke so naziji kneza Franca ljuto napadali.

JAPONCI SE UMIKAJO NA CELI ČRTI

Japonci se umikajo iz Šantunga in Šansija. — Japonci naglo pošiljajo močna ojačenja.

SANGHAJ, Kitajska, 1. apr. Kitajska poročila pravijo, da se japonske armade v južnem delu Šantunga in južnem delu Šansija umikajo. Vojaški opazovalci so mnenja, da so se Japonci pričeli umikati v namenu, da utrdijo svoje omejene postojanke in popravijo prometno zvezo.

Kitajci pa pravijo, da so Japonci prisilili do splošnega umikanja s svojimi protinapadi kajti Japonci so pustili za seboj velike množine vojnega materijala—ter so se nastanili in utrdili po raztresenih vaseh, čakajoč na ojačenja.

Iz Peipinga prihaja poročilo, da Japonci naglo pošiljajo močna ojačenja proti Tienčin-Pukor železnici v bližini Lung-haj železnice. Veliko število japonskih ranjencev prihaja v Tienčin.

Kot poroča Associated Press so Japonci zopet pričeli predirati proti Lung-haj železnici od juga. Vojaški opazovalci pravijo, da so Japonci ob Jangceju napredovali nad 80 milj od Sanghaja ter prodirajo proti Ljučevangu.

Bitka ob Tienčin-Pukor železnici je že v teku 17 dni; v Tajerčevangu so se vršili vroči boji mož proti možu, toda brez vsakega uspeha za kako stran.

Kitajci zatrjujejo, da so s svojimi protinapadi ob Tienčin-Pukor železnici izvajali odločilno zmago, toda vstati niso obdržali osvojenih mest, ker so Japonci dobili velika ojačenja. Uničili pa so 15 japonskih garnizij.

Okoli Jihšijena, Cacčanga in Linčenga so v teku vroči boji in Kitajci so na več krajih razdejali železnice, toda navzleč temu japonska glavna armada stalno napreduje.

Japonci z aeroplani dovažajo vojni materijal svoji armadi. Pri Hančevangu so japonski letalci metali na japonske čete pozive, da se nekaj dni zdrže, dokler ne pridejo ojačenja. Iz Hančevanga Japonci neprestano z artilerijo bombardirajo čez Veliki kanal.

Okoli Linija so Kitajci odbili vse japonske napade in Japonci se celo umikajo proti Čusijenu.

POVIŠANJE DIPLOMATA

WASHINGTON, D. C., 1. aprila. — Senat je potrdil imenovanje Howarda K. Travesa iz New Yorka, dosedanjega prvega konzularnega tajnika, za generalnega konzula v Budimpešti.

"ZRUŽITEV NEMČIJE JE MOJA NAJVEČJA SREČA," PRAVI HITLER

STUTTGART, Nemčija, 1. aprila. — Na velikem ljudskem zborovanju v glavnem mestu Švabske je rekel državni kancler Hitler, da se mu je posrečilo završiti veliko Bismarckovo delo. — Veliki nemški državnik — danes je poteklo 123 let izza njegovega rojstva, — je svoječasno ustanovil nemški imperij s krvjo in železom, jaz sem pa dal Nemčiji tisti ideal, ki ga ji je manjkalo. S tem sem završil Bismarckovo delo.

VATIKAN JE OBSODIL INNITZERJA

Vatikanski radio je ostro obsodil dunajskega kardinala. — Napada ga tudi vatikanski list.

VATIKAN, 2. aprila. — Vatikanski radio postaja je prinesla v nemškem jeziku izjavo "o napačen katoličanstvu, ki je časti in ugledu cerkve prizadel veliko škodo."

Govornik po radio je pripomnil, da je njegov govor v zvezi z izjavo, katero je sinoči objavil vatikanski uradni list "Osservatore Romano".

List izjavi, da se avstrijski škofje niso niti pred svojo izjavo, niti po izjavi, v kateri so pozvali avstrijske katoličane, da sodelujejo z narodnimi socialistami, obrnili za svet na Vatikan.

Vatikanski radio postaja, ki prinaša samo uradne programe, je naznanila, da prihaja govor z vatikanske postaje, toda imena govornika ni navedla.

"Osservatore Romano" v svojem članku pravi, da mu je bilo naročeno, da pove, da je bila izjava avstrijskih škofov z izidom na narodni socializem izdana brez dovoljenja Vatikana.

Izjava, katero so podpisali dunajski kardinal Teodor Innitzer in pet drugih katoliških škofov je priznala stremljenje narodnega socializma v Avstriji in pravi, da se naj avstrijski katoličani kot Nemci zavzemajo za veliko Nemčijo.

Dalje povdarja "Osservatore", da so avstrijski škofje izdali to izjavo na svojo odgovornost, ker niso vprašali Vatikana za svet.

PSI VSTAVILI VLAK

DES MOINES, Iowa, 1. apr. — Pet psov je zakrivilo, da je prišel vlak več minut prekasno na postajo.

Psi so hodili po železniškem mostu in strojevodja je vstavil vlak deset čevljev pred psi. Nato jih je odgnal s paro na drugo stran proge ter zopet poglavlak.

Hitler se je v svojem govoru tudi prvič označil diktatorja, ko je omenil svoj sestank s Kurtom Schuschniggom dne 12. februarja.

Značilno je, da sem moral jaz, ki imam ves nemški narod za seboj, izposlovati sestank z možem, čigar narod je bil proti njemu.

Jaz, takoiimenovani diktator nemškega naroda, sem prispil "demokrata" Schuschnigg, naj pride k meni in naj se pogovori z menoj.

Tedaj si je pa mislil Schuschnigg, da mora dobiti dovoljenje časa, da se kot "demokrat" opraviči pred demokratičnimi sveta. Jaz sem pa ugnal njegove misli. Takoj sem se moral podati na delo in niseim imel časa vprašati za svet državni zbor.

Danes je pa drugačna stvar. Jaz, takoiimenovani diktator, vprašam nemški narod, če je z mojim delom zadovoljen. Na to vprašanje boste odgovorili dne 10. aprila.

PARKERJA STA SE SAMA PODALA

CAMDEN, N. J., 1. aprila. — Ellis Parker, ki od zveznih detektivov ni hotel sprejeti zaporne povelja, je sam prispel s svojim sinom na zvezno sodišče in rekel, da se je ustrinil za zamudil.

Detektivi so Parkerja in njegovega sina več dni čakali na njegovem domu v Mount Holly, N. J., da mu izročijo zaporno povelje.

Zaporno povelje proti obema Parkerjema je izdalo zvezno sodišče v Brooklynu zaradi odvedbe in mučenja Paula H. Wendela.

Sodnik John Boyd je Parkerja in njegovega sina odslodil do ponedeljka, ko jima bo naznanil, kaj je odločil.

TAJNOSTI NI DOVOLJENO IZDAJATI

WASHINGTON, D. C., 1. aprila. — Ko so prišle nekatere podrobnosti o aretaciji vojunov na dan, je general pravdnik Homer S. Cummings naznanil, da o kakšni aretaciji ne sme nikdo ničesar objaviti, kot samo njegov urad.

Načelnik detektivskega urada J. Edgar Hoover je sporočil vsem agentom, da smejo izdati kako poročilo samo potem ura, da Gordon Deana, posebnega uradnika v uradu generalnega pravdnika.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saks, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1242

DOPISI brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar za naročnino naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

VATIKAN IN AVSTRIJSKA PRIKLJUČITEV

P. Gentizon, rimski dopisnik pariškega napoln uradnega "Tempsa", takole slika razpoloženje vatikanskih krogov po "anšlusu":

Konec Avstrije kot samostojne države je povzročil globoko potrost v vatikanskih krogih. Te potrosti nihče ne prikriva, najvišji cerkveni prelati jo celo odkrito priznavajo, kar je povsem razumljivo, saj je bila Avstrija dolga stoletja trdna katoliška trdnjava v osrčju Evrope. V listu "Popolo d'Italia" je to funkcijo Avstrije priznal dne 12. februarja 1935 tudi Mussolini, ki je tedaj med drugim zapisal, da Avstrija, ko brani svoj katolicizem, brani obenem 15. stoletje svoje zgodovine, svoje tradicije in svoje upravičenosti do obstoja.

Dejstvo je, pravi dalje Gentizon, da so Seipel, Dollfuss in Schuschnigg neprestano poudarjali katoliško misijo Avstrije in da je tudi avstrijska ustava iz leta 1934 prevzela načela papežev enciklike kot osnovo avstrijske vladavine. Razume se potem takem, da je sedanja sprememba neugodno vplivala na osrednjo cerkveno oblast v Rimu. Splošna potrost je tem večja, ker je avstrijski katolicizem prešel pod neposredno oblast nenaškega narodnega socializma in je pričakovati, da se bodo rajhovske cerkvene odredbe razširile tudi na Avstrijo. Prvi začetki so že tu: preiskave pri nekaterih cerkvenih poglavarjih, razpust katoliške akcije in nadzorstvo nad katoliškim časopisjem. Vse avstrijsko ozemlje bo sedaj preplavljeno z novo vero, z novim mitosom, narodno socialistično ideologijo, ki je prodrla v osrčje Evrope, vse do Alp. Zvest svoji tradiciji pa se bo Vatikan izognil sleherni neposredni intervenciji v dogodke in bo kvečjemu prepustil svojemu glavnemu organu "Osservatore Romano", da proučuje položaj z verskega stališča.

Vatikanska akcija bo torej izrazito obrambna, pojavili pa se bodo istočasno poskusi izboljšanja odnošajev s tretjino rajhom

Problem odnošajev med sv. stolico in Nemčijo postaja spet zelo aktualen. Seveda bo cerkev v tem pogledu navezana na politiko Italije.

Tedenski kotiček

Piše: I. BUKOVINSKI. Pittsburgh, Pa.

Vedeli smo sicer, da je plačilo vztrajnega dela in truda vselej kroma uspeha, ali da bi prvi koncert našega mladinskega pevskega društva "Prešeren" izpadel tako sijajno, to pa je bilo nad vse naše pričakovanje.

Lep je bil pogled na velik zbor 55 fantov in deklic v starosti 10 do 15 let, vsi v uniformah, še lepše pa je bilo jih slišati, ko iz njihovih mladih grl zadonela kot otvoritvena pesem slovenska himna "Haj Slovani" ter odmevala po obširni dvorani Slov. Doma.

Tako je naša vrla mladina pokazala, kaj vse se premore z dobro voljo, s trudom in z veseljem do stvari in pod dobrimi učitelji in voditelji seveda, pa to še celo tako v kratkem času.

Sijaj in uspeh koncerta je dosti povzdignil tudi nastop hrvaškega mladinskega tamburaškega zbora "Zvezda", ki nam je zaigral par prav mičnih komadov.

In ob poslušanju njihove godbe se mi je pojavila misel, ali bi ne bilo lepo in pravilno, da bi tudi mi Slovenci v Pittsburghu imeli kaj podobnega.

V preteklosti, tekem zadnjih 20 let smo sicer večkrat poskusili z različni godbami, ali seme ni nikoli padlo na rodovitna tla, ogenj navdušenja je kmalu ugasnil, in stvar je vselej lepe in mirno zaspala — spanje pravičnega. Ali zdaj jaz mislim, da bi bilo drugače ker je dovolj mladega zaroda, mislim pa, vsaj pri večini je tako, česar se enkrat oprime, tega se tudi drži, ako vidi da je lepo in plemenito.

Nekaj pesmi so nam zapeli tudi člani starega društva "Prešeren" igrali so mladi slovenski umetniki na piano harmoniko, banjo, havajsko gita. ro in druge instrumente; slišali smo samospeve, dvospeve in četverospeve, najlepše pa je bilo, ko so ljubki slovenski "kanarčki" priskakljali na oder, 10 po številu, 9 šestletnih deklic in en fantič iste starosti ter nam zapeli s svojimi tenki glasovi pesmice "Vsak po svoje".

Koncert so zaključili naši mladi pevci s pesmijo "Lepa naša domovina", katerim so na poziv vrle pevske učiteljice Mrs. Bukalic-May pridružili svoje glasove vsi v dvorani navzoči. Udeležba je bila velika in to bo delo naši mladini veselje in pogum, da bo šla vstrajno naprej po začetni poti.

Česar vsega se ljudje ne zmislijo! Tako je prispel nekega večera nalašč k meni rojak in me vprašal, ako bi mu zamogel neko stvar pojasniti. Ko sem mu obljubil, da rade volje, ako bo le mogoče, je prišel:

— Vidiš, Ivan, skoro vsako stvar pod solncem lahko kupiš

na manjša ali večja mesečna odplačila, od ponosne palače ali dragoga avtomobila pa doli do najcenejše srajce in delavskih čevljev, katere včasih prej strgaš nego plačaš, edino le, ene reči ne — vozne karte za v staro domovino.

Seveda sem bil presenečen nad takim nenavadnim vprašanjem in bil sem prepričan, da ima mož v glavi par kolesc premalo ali preveč, vendar sem mu edvnil:

— Kaj vse ti pride na um? Ali bo parobrodna družba prevzela ogromne stroške in pošiljala po vseh deželah Evrope kolektorje brez oziroma na to da bi le redki bili zmožni odplačevati radi malih plač in splošnih slabih gospodarskih razmer. Mislim, da na ta način bi naglo prišla najbogatejša družba na boben.

— Ampak ne bodi vendar tak, saj jaz ne mislim enostranskega ampak povratno šifkarto za obisk, ko je gotovo, da se po par mesecih ali enemu letu vrneš nazaj v Ameriko, kjer imaš prilično stalno delo ali druge dohodke.

— Pa tudi v tem slučaju bi družba riskirala, ker pridejo lahko nepridvidni vzroki, ki ti preprečijo povrnitev, zlasti se ako nisi državljani.

— Oh, zakaj si vendar tak? Ali morda trgovina, kjer kupiš

WPA prinaša glasbo ljudstvu

Več kot deset tisoč dovršenih glasbenikov, izbranih iz reliefnih seznamov, je zaposlenih v dosega cilja, da naj glasba postane del vsakdanjega življenja ameriškega ljudstva. Njihovo delo je pod pokroviteljstvom WPA federalnega glasbenega projekta, ki ga vodi dr. Nikolaj Sokoloff.

Glasba je nekaj, kar skoraj vsakdo more uživati, — jezik, ki ga vsakdo more razumevati. Dobra glasba pa je bila v Ameriki dragocen luksuz, ki si ga je le malo ljudi moglo privoščiti. Radio in govoreči film sta sicer znatno razširila obseg poslušalstva, oba pa imata tendenco, da živijo glasbeniki pridejo ob zaslužek vsled stalnega ponavljanja njihove rekordirane glasbe.

Za te izborni izvežbane umetnike so razmere jako črno izgledale v prvih mesecih leta 1935. Gledališča širom vse dežele so bila odpuštila svoje orkestre, glasbene šole so bile skrčile svoje učne osobe in tudi učencev za privatne učitelje je bilo čim dalje manj. Morala mnogih izvrstnih glasbenikov je bila padla jako nizko, povrta tega pa so bili v nevarnosti, da sčasoma izgubijo ono izurjenost, ki so jo pridobili skozi dolga leta.

pohištvo, avto, zlatnino ali obleko na mesečne obroke mar ne riskira, ker ne ve, če boš zmožen do konca plačati ali ne.

— Well, to pa je spet kaj drugega, ker ako prenehaš s plačili, pridejo in ti nalože pohištvo, odpeljejo avtomobil, odzamejo zlatnino in te celo lahko slečejo, ako si še dosti dolžan na obleki.

— Mislim sem, da si bolj kumščen kot izgledaš — mi zabrusi rojak — ali vidim, da sem se motil. Nastane lahko požar, ki vse uniči, in hiša je zavarovana, ali ne pohištvo. Pride nesreča, in novi avto se ti razbije na sto kosov in ti z njim. Po leti se koplješ v r. ki in lahko utoneš, ali pa se voziš v zrakoplovu, padeš doli in se ubiješ, in drugi poberejo obleko in zlatnino. In če se ne zgodi eno ali drugo, pa lahko z novo obleko, uro, verižico in prstani odpotuješ na drugi konec sveta, in v vseh teh slučajih se trdika — pod nosom obriše.

Razume se, da mi je kar sa po zaprlo nad tako rojakovo modrostjo, in zaloga mojega znanja in ugovorov je pošla, za to sem mu enostavno odvrnil:

— Prijatelj, najbolje storiš, da radi šifkart na obroke vprašaš Peter Zgago, ker on je v zvezi s ljudmi, ki se pečajo s tekmimi rečmi in bo prav gotovo vedel, kaj je na stvari.

Obljubil je, da bo to storil pri prvi priliki in mi bo povedal odgovor, pa ne vem, če je ali ne, ker mi ni še nič sporočil.

Pozdrav!

Federal Music Project, ki je bil ustanovljen v oktobru onega leta jim je dal ne le zaslužek, marveč tudi prvo priliko, da širokim masam ameriškega ljudstva prinašajo resno glasbeno zabavo.

Projekt je bil začel od Works Progress Administracije poglavito v svrhu, da se potrebnim glasbenim umetnikom pomaga do zaslužka. Že od samega začetka pa se je naglašala potreba po visoki umetniški stopinji in glasbeni poštenosti. Ko so glasbeniki razvideli, da se v zameno za dano jim pomoč od njih pričakuje polnovredno izvajanje, so oni odgovorili z navdušenostjo, zavedajoč se, da glasbe nima socialne svrhe, ako se ne posluša.

Kak je bil uspeh njihovega prizadevanja prikazuje zadnje poročilo o projektu, iz katerega je razvidno, da 92,088,927 je do sedaj prisostvovalo njihovim 130,901 prireditvam. Projekt sedaj upravlja 127 simfončnih in koncertnih orkestrov, 89 godb, 16 skupin za salonsko

glasbo, 52 plesnih orkestrov, 19 pevskih zborov in 11 opernih skupin. Za dijake, ki nimajo sredstev za privatne lekcije, za poslenih je 1017 učiteljev, vseh iz reliefnih seznamov, ki podučujejo glasbene tečaje v 259 občinah. V glasbenih srečanjih pa deluje 13 projektov, ki dajejo pripomožni zaslužek glasbenim prepisovalcem, aranžerjem in knjižničarjem.

Te številke, kakor poudarja dr. Sokoloff, pomenjajo, da ves obzor ameriških ljubiteljev glasbe postaja širši.

"Visoko glasba ni več privilegij srečnejših mestnih prebivalcev," naglašja dr. Sokoloff. "Ljudstvo širom dežele jo je poslušalo in hoče sedaj imeti še več iste. To razsežno poslušalstvo bo ustvarjalo nov trg za talente, ki so sedaj brez dela."

Dve leti Federalnega glasbenega projekta sta pokazali, kaj se more doseči z vladno podporo pri programu, ki je bil poglavito namenjen za odpuščanje obubožanim glasbenikom. In kar je enako važno, mnogo izmed najboljših glasbenikov, katerih izurjenost je pridobila vsled sposobnega dirigentstva in ponovnega vežbanja na projektu — se je povrnilo k privatnemu zaslužku.

Da drugi narodi spremljajo ta ameriški eksperiment z velikim zanimanjem, je razvidno iz dejstva, da je kot dirigent WPA orkestrov nastopil Jerzy Bajanovski, ki je bil odposlan iz Poljske v Združene države na poizvedovalno glasbeno misijo, in ravnatelj Carlos Chavez, najodličnejši mehiški dirigent in skladatelj. Ta dva odlična voditelja na glasbenem polju sta radostno izrazila svoje soglasje z ameriško vlado, češ, da bi bila velika škoda za talente in sposobnosti naših nezaposlenih glasbenikov — in škoda tudi za ves narod, — da se ni na tak način poskusilo najti primerno delo zanje.

(FLPS)

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

KJE JE?

Prosim rojake v Kanadi, kdor ve, kje se nahaja JANEZ DOLINSEK, naj mi sporoči njegov naslov. Lansko leto je bil se v Port Arthur, Ont. Poleg najine zadeve mu imam poročati zanj zelo važne stvari iz starega kraja. Onemu, ki mi sporoči njegov naslov se že vnaprej lepo zahvaljujem. — Valentin Jagodic, Box 4, Noranda, Quebec, Canada. (3x)

Peter Zgaga

Politiku ni treba, da bi vlekel vse ljudi nekaj časa za nos, ali pa, da bi vlekel ves čas samo nekatere ljudi za nos.

Politiku zadostuje in zmaga, če potegne na volilni dan večino za nos.

To je zgodba o stari devici, ki je hrepnela po ljubezni, po možu in zakonu kakor duša po svetem raju.

Ko je neke noči od prevlekega hrepenenja zaspala, jo prebudil iz spanja pridružen hoja po sobi.

Najprej je hotela zakričati, pa se je potuhnila in samo boječe pogledala skozi trepalnice. Po sobi je stikal mlad pusto lovec.

Vse pohištvo je prevrgel, in predale je odprl, pa ni našel nič primernega.

Slednjič se je približal postelji. Stari devici je začelo srce burno utripati.

Na stolu poleg postelje je imela ročno torbico in v nji bankovec za deset dolarjev. Ko je tat vse prebrskal, je odprl ročno torbico in naglo spravil bankovec v žep.

Pa je že moral biti dober tat. Mogoče se mu je smilila od strahu trepetajoča žrtev v postelji.

Sklonil se je k nji in jo žarko poljubil na usta, nato pa jadrno in brez sledu izginil kot je prišel.

V stari devici se je pojavila velika sprememba: srečna je, zadovoljna in veselo prepeva. Le malo slušalca je in pobledele. Saj ni nič čudnega, ker vse noči prečuje v postelji. Čuje in hrepeni od mraka do zore. Čuje in nestrpno čaka.

Vrat svoje spalnice nikdar ne zaklene in okna ima vedno polodprto. Čuje, hrepeni in čaka.

Na stolu poleg postelje ima ročno torbico, v torbici pa dva bankovca po deset dolarjev.

Med vojno je bila zelo znana naslednja anekdota o Hindenburgu:

Zgodilo se je, da je umrl Hindenburg in prišel pred nebesa. Potrkal je na rajska vrata in zahteval, naj ga sveti Peter spusti med blažene.

"Kdo pa si?" ga je vprašal nebeški ključar.

"Hindenburg sem, zmagovallec pri Mazurskih jezerih."

"Seveda boš prišel v nebesa," je odvrnil sv. Peter. Pripravljen je tvoj prostor med mogočniki, toda, prijatelj, kot vojskovodja moraš priti v nebesa na konju. Pojdi ponj."

In sv. Peter mu je pred nosom zaprl vrata.

Zalostno se je Hindenburg vrnil proti zemlji. Sredi poti pa je srečal Potioreka, voditelja prvega panesrečenega vdora v Srbijo, ki je bil prav tako namenjen v nebesa.

"Nič ne bo, Potiorek," mu je dejal Hindenburg. "Brez konja naju sv. Peter ne bo spustil v nebesa."

"Zakaj pa ne?" je vprašal Potiorek.

Hindenburg mu je vse povedal, Potiorek pa je odvrnil:

"Veš kaj, prijatelj Hindenburg! Sv. Peter je moj prijatelj. Jaz se bom z njim pomenil in prepričan sem, da naj bo oba spustil v nebesa."

Spet sta šla pred nebeška vrata. Ko sta že šla na pragu, so se vrata odprla in zaslislala sta glas sv. Petra:

"Hindenburg, Hindenburg, rekel sem ti, da pridi s konjem, zdaj pa prihajaš z oslom!"

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVLJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 5.00	Din. 250	\$ 12.25	Lir 250
\$ 7.20	Din. 300	\$ 29.50	Lir 500
\$ 11.05	Din. 500	\$ 57.00	Lir 1000
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 112.50	Lir 2000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 167.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodi v dinarjih ali lirah dovoljume se boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$10.—	\$10.50
\$15.—	\$15.75
\$20.—	\$21.00
\$25.—	\$26.25
\$30.—	\$31.50
\$35.—	\$36.75
\$40.—	\$42.00

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

MUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje

Kdork je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti kaga od tam, je potrebno, da je potnik v vseh stvarih. Velik naš dolgotrajni skunje Vam zamerimo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preiskovati, da je potovanje mogoče in hitro. Taki se zagnane obrniti na nas za vse pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodi predajo za povratna dovoljenja, potni listi, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo strošek.

Neodvisni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker prodaja se dobi in Washingtona povratna dovoljenja, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačno navedila in zagotavljanje Vam, da boste počeli in odšli potovati.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Velikonočne pošiljatve

Nikdar ni spomin na domovino in na svoje tako jasen in svetel kot v velikonočnem času.

Pa tudi naši domači o Velikonoči nestrpno čakajo pisma iz Amerike.

Veseli so pozdravov in voščil, najbolj jih pa razveseli denarna pošiljatve.

Pošiljate velikonočna darila v obliki denarne nakaznice s posredovanjem

Slovenic Publishing Company Travel Bureau
216 West 18th Street New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

R. MENZEL:

NIČ NE BOM KUPIL

Podal sem se na pot, ki me naj bi bila privedla noter v Afriko, a sem prišel samo do Canigrada, ker sem izgubil ves denar. Resnično, okradli so me, izropali, osleparili, na kant spravili. Prav na poseben zahtoben način so uničili moje finance. Kar poslušajte, kako se je to zgodilo.

Nihče mi ne more zameriti, če sem šel zgolj iz zgodovinsko umetniške radovednosti in poklicnega zanimanja, potem, ko sem si ogledal vseh 385 mostov v mestu, ko sem prehodil vseh 48 sob v seraju, ko sem prešel vseh 396 stebrov v Justinianskem rezervoarju za vodo in sem zmečkal 61 steno v svoji hotelski sobi — če sem si petem šel tudi ogledat slavno znani Veliki bazar, ki ima 36 vrat, da bi občudoval orientalske zoklade. Moja žena mi je dala za to dobo pomanjkanja deviz jako prikladno geslo: "Da veš, kupila ne bova ničesar!" Hotela sva se le sprehati mimo dragocenih vrh in za vodo. Hotela sva le z očmi požirati janičarska, z dragulji okraša na bodala, občudovati oro in zaplestnice, se diviti teni cam in krznini. Ali nana more kdo to zameriti?

Torej sva skozi 27. vrata stopila v labirint bazara, ki svoje hodnike in rove razteza v vse smeri neba in ki je že samo s svojim, skoraj soparnim vzdolžen in z nepreglednostjo pokritih potov skrivnostno in čarobno vpliva na naju. Bilo je ko po 9. uri dopoldne, kar je zato omenim, ker sva ob devetih zvečer se zmeraj tavalala okoli in iskala izhoda iz tega blagovnega ozračja. A ti Turki nana niso dali prej miru, dokler sva imela še kak drobiž v žepu. Le kako se je moglo to zgoditi? Saj sva venlar sklenila, da ne bova ničesar, pa prav ničesar kupila, niti nobene skromnega spominčka ne.

Společka so naju tako rekli uspavali, da sva se čutila varno in so naju pustili, da sva le mirno hodila in so naju le s

kretno roke častljivo vabili k sobi. A komaj sva izpustila vhodna vrata izpred oči, se je začel boj za najin denar, ki se je, žal, končal z najinim popolnim porazom.

"Good morning, my dear lady, bon jour, monsieur, guten Tag, mein Herrschöften" — je iznenada zadonel vabljiv glas zraven naju. Kodrolas, majhen Levantinec naju je pozdravil v vseh jezikih sveta in naju prosil, ko sva mu odzdravila, naj ga počastiva s svojim obiskom: "Ničesar ne bova kupila!" sva mu trmoglavo odvrnila, a kar ploha najzbranejših besed je planila iz njegovih ust na naju.

"Nič kupiti, samo pogledati, — pogledati nič stati! Ubozi Armenec srečen, če slavni gospodi pokazati blago. Prosim, vstopite! Armenec sem, reven ko berač, a trgovina zakladnica dragocenosti iz "Tisot in ene noči!" Ahmed, skuhaj kavo za gospodo! Mirza, prinesi veliko skrinjo! Mustafa, stran pojdi! Salda, ključje daj sem!"

In ne da bi hotela, še preden sva utegnula kaj prenesti, sva se stala v obokanem prostoru, kjer je kar mrgolelo premetov, ki človeka kaj zloredo v sreč. "Tu, prekrasen turški nož, s katerim je sultan Soliman zaklal svojo najljubšo ženo," je začel mož hvaliti svoje blago. "Tu dragocena, na roko storjena skleda, iz katere je žir najljubši pes velikega večarja Alija — 18. stoletje — in tu, a zdaj se boste čudili, gospoda moja: perzijska slonokoščina, skatlica slavnega cesarja Darija!" A kar nana je lopov v resnici pokazal, je bilo eneno bodalo s medeno nožnico iz 20. stoletja — ali bolje iz l. 1937, dalje navadna skleda in slednjici celulodina skatlica, ki jo dobiš povsod za pet dinarjev. Lahko mi verjemete, da je bil moj odgovor vreden njegovega nesramnega laganja. A kaj mu je bili mar mojih žaljivih, zaničljivih besed? Prav nič si ni steril iz tega in se nana je za-

čel ta capin celo dobrikati.

"Armenec tako spoznal, da je visokorastla gospoda umetnostni zgodovinar; več razume kot lastnik sam. A tale, look, poglejte, voyez — ena, dve, tri — časa velikega mogula. No, kaj pa zdaj rečeta visokorastla tujca?" In resnično ta časa je bila prekrasna stvar, ki bi ne smela nikoli priti v umazane roke Levantineca. "Ne bova ničesar kupila," sem slabotno ugovarjal, a moja žena je vprašala, pa zares samo iz radovednosti, kaj da to stane. "Pet in dvajset turških funtov, sramota na ceno, če zato pomeni, da tujcem prikupiti; no, vzemite, tri in dvajset funtov, ker ste vi!" In že je stisnil čašo meni v roko.

"Tisot dinarjev — nemogoče!" je strogo odvrnila moja žena, a nenadoma jo je prevzela strast barantanja in je napol v šali dejala: "Največ bi dala deset funtov."

"Dvajset funtov," je zavpil razburjeno Armenec in mi izpustil čašo iz roke. "Alah mi je priča, da se tujca norčujeta iz mene. Zadnja beseda: osem najst in pol funta!"

"Halalaha," sem se porogljivo zasmejal. "Ali ste znoreli? S tem denarjem si kupim celo mošejo! Deset pa četrt funta, če hočete!"

"Za Alahovo voljo, me hočete uničiti. Pa le, da bi napravil kupčijo — ubogi Armenec danes še zajtrkoval ni — petnajst funtov, ali pa nič!"

"Torej pa nič," sem odgovoril in sva hotela oditi. Mož je planil za nana, kričal je, da se brez dvoma samo šaliva, saj vendar ne moreva iz njegove trgovine, ne da bi mi izkazala te časti, da bi kaj izbrala in ker je tako dobrosrčen in nesebičen, ki bi tujcem najrajši vse podaril, nana hoče dati čašo za petnajst funtov in petnajst pijastrov. Moja žena je že dobro spregledala njegovo barantanje in mu je rekla: "Saj sem vam že dejala, da ne dava več ko deset funtov," in za enajst funtov in trideset pijastrov sva zares dobila čašo.

Kaj bi vam pravil, prav tako se nana je zgodilo z neko knjižico korana, ki jo je sam Mohamed spisal; s tobačnico kalifa Ahmeda; z zapetnico iz staroturških cekinov; z znamenji iz dobe križarskih vojn; s svileno vrvico, ki jo je sultan Abu Hassan poslal leta 1498 svojemu vezirju Mustafa Kemalju Beju s prijaznim pozivom, da naj se naju obesi; in z preprogo. Povsod sva odločno izjavila, da sploh ničesar ne kupiva in da je vsak trud zaman, nana kaj ponujati in razkazovati in da nimava denarja s seboj. A povsod so naju povabili na čašo kave, kar sva zmeraj sprejela, da bi si ne nakopala krvnega maščevanja na glavo. Toda iz ene čašice kave jih je nastalo dvajset; srce mi je že do grla utripalo, saj veste, da mi je zdravnik črno kavo, posebno pa turško, strogo prepovedal.

Komaj sva se ustavila pred prodajalno s preprogami, ko je že šinil k nana Turek, se globoko priklonil, naju zgrabil za roke in ju šele izpustil v obokani prodajalnici. Kako bi mu naj bila ušla? "Ne bova nič kupila!" sva oba zaeno tako obupno zavpila, kakor je bilo primerno temu položaju. A niti nana se ni slišalo zadosti prepričevalno in utrujena sva se ušla k posodi z žarečim ogljem, da bi se malo idpočila. Medtem je prodajalec ko kak

DVA KROMPIRJA STA NA PRAVILA KARIERO.

Angleški brodar Fr. Drake je prišel l. 1553 prve krompirje v Seviljo in je zato tri sto let pozneje, l. 1853, dobil spomenik. Ni dolgo trajalo, da se je ameriška rastlina potem razširila po vsej Evropi, čeprav izprva samo kot kurioziteti, kajti treba je bilo mnogo desetletij in tudi stoletja, da so ljudje spoznali njeno pravo vrednost in da jim je postala s svojimi gomolji eno najvažnejših živil.

Na Francoskem se je imenovala krompirjeva juba. Še do našega stoletja "Parmentierova juba," in sicer po lekarju Parmentieru, ki je v času Ludovika XVI. nazval krompir "kruh revežev" v slatnji pomena, ki ga bo imel krompir za človeštvo.

Na Dunaj in s tem na ozemlje stare Avstrije je prišel leta 1588, kakor poroča zdravnik in botanik Charles de Lécuse, ki je tega leta dobil 2 krompirja po Filipu de Sivry, guvernerju v belgijskem mestu v Monsu. Naslednje leto je de Sivry Lécusu poslal tudi podobno krompirjeve rastline s eveti. De Sivry je imenoval tedaj krompir še s prvotnim perzijskim imenom papas. Prvi krompirjevi gomolji, ki so jih vsadili v Evropi, so napravili počasnno, toda silno kariero. Še v začetku 17. stoletja so gojili krompir kot evetlico v lončkih. Pred vojno pa so cenili letno proizvedeno krompirja v Evropi in v Združenih državah na skoraj nepojmljivo množino 200 milijonov ton, ki se je do danes še povečala.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI

Georges Ohnet:

Zadnja Ljubezen

Smrt! Nasmehnil se je. To bi bilo zares malo za tako pogumnega moža, vajenega kljubovati se tako veliki nevarnosti. Kolikokrat je zrl v kravi bitki smrti v obraz! Videl je svoje tovariše, kako so padali in nikoli se ni bal smrti. Zakaj bi se je bal zdaj? Morda bi pa njegova duša zaplavala dalje in dohitela Lucio, da bi jo obšla s svojim dihom? Pri tej misli je Armand zadržal. Zdelo se mu je, da je odvisno samo od njega, da se združi z ljubljeno dekletom, ne da bi razdelil vez, ki ga je vezala na ženo. Vstal je, stopil k mizi pri oknu in vzel iz predalčka samokres. Njegov sklep je bil trden. Ni se več boril, niti branil. Sedel je k mizi in položil na njo resnično orožje. Tako je ostal globoko zamišljen, toda brez onega strašnega notranjega viharja, ki ga je silil že več tednov v blaznost.

Razmišljal je o zadnjih dogodkih svojega življenja in si v globoki veri v usodo zatrjeval, da je ta korak neizogiben. Vse ga je navajalo k temu, njegova lastna slabost, zaslepljenost njegove žene in njegovo navdušenje za Lucio. Čemu bi se torej še mučil, če je njegova usoda zapčatena? Prišel je bil do prepričanja, da bo Mina po njegovi smrti mnogo manj trpela, kakor zdaj, ko jo muči ljubosumnost.

Te misli so ga utrdile v njegovem sklepu. Jed je hoditi po sobi, končno se je pa ustavil in se ozrl kakor da hoče odnesti na oni svet točno sliko sobe, kjer je živel in umrl. Potem je vzel samokres, stopil k zrealu in pogledal, kam naj nastavi cev, da bi se dobro zadel. Presenetila ga je bledica njegovega obraza. Dvignil je roko, njenkrat mu je pa omahnila in kričnil je. — Kraj svojega obraza je zagledal v zrealu Minin obraz. Gledala ga je izbuljenih oči, polnih groze.

Obrnil se je, misleč, da vidi privid, toda njegova žena je bila tu, pri vratih. Stala je nepremično liki kip in njen obraz je izražal nepopisno grozo. Armand se je takoj zavedel posledice svojega koraka in hitro si je nastavljal samokres.

na sence. Toda še predno je sprožil, se je vržla Mina nanj, ga prijala za roko in obrnila samokres proti sebi tako, da bi zadela krogla njo, če bi bil Armand sprožil. V naslednjem hipu mu je iztrgala samokres iz roke in se sesedla v naslanjač.

Armand je obstal nepremično, zroč v tla. Nesrečna žena je napela vse sile, dvignila se je stopila k svojem možu in mu dejala:

— O, Armand pustiti si me hotel samo!

Armanda so zatele te preproste, jasno izgovorne besede tako, da je povsod glavo.

Videč ga tako skrušenega je Mina zaplakala: — Kaj sva prišla že tako daleč, — je dejala trpko, — da se vam zdi življenje z menoj tako težko, da se ga hočete odkrižati? Kaj sem storila, da sem zaslužila tako kazen? Kako mi hočete pojasniti svoj sklep? Kaj zaradi prepovedane ljubezni se hočete izneveriti vsem svojim dolžnostim? Zaradi ženske se hočete ustreliti? Vi z vašim imenom, z vašo preteklostjo, polno slave in sijaja, se hočete ponižati do tako sramotnega konca?

— Mina, — je zamrmral Armand zamolklo.

— Ali imate morda druge razloge, da mi pojasnite svoj korak? Jaz jih ne poznam, upam pa, da sem v vprašanih časti prav tako dober sodnik kakor vi.

V nji je izpregovoril ponos rodu Schwarzbargov. Armand ni mogel prenesti ognja njene, ga pogleda. Sedel je molče in sklonjen kakor pod težkim bremenom in čakal. Mino je dražil njegov molk, ker je videla v njem trdovaten odpor. Zato je nadaljevala:

— Dočim sem jaz trpela in potrpežljivo prenašala svoje gorje, ste bili vi preslabi in če rabim, to besedo, vam samo priznašam. Vi ste torej tisti krivci, ki noče nositi kazni, čeprav ni tako kruta kakor moje muke. Pri tem pa menite da pozabljate, da sem vaša žrtev.

(Dalje prihoduje.)

Karl MAY

IZ BAGDADA V ŠTAMBUK
4 knjige, s slikami, 627 strani

VSEBINA:
Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.
Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM
4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA:
Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Mekko romal. — Pri Šamarih. — Med Jezidi.
Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU
4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA:
Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.
Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV
4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA:
Brata Aladija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vardarju.
Cena \$1.50

V GORAH BALKANA
4 knjige, s slikami, 576 strani

Kovač Šimen. — Zaročja z zaprekami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik
Cena \$1.50

SATAN IN IŠKARIOT
12 knjig, s slikami, 1704 strani

VSEBINA:
Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden. — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Špet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči.
Cena \$3.50

WINNETOV
12 knjig, s slikami, 1753 strani

VSEBINA:
Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanči in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetovov roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.
Cena \$3.50

ZUTI
4 knjige, s slikami, 597 strani

Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot.
Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE.

Poleg naslova je navadno do kda imate plačano naročnino. Prvi del naročnine pomeni mesec, druga dva in tretja pa leto. Da nam priložite upoštevnege dela in stroške, Vas prosimo, da skusite naročnino pravčasno povzati. Pošljite naročnino karavnet nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge nasebine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Lashley

COLORADO:
Pueblo, Peter Cull, A. Sattis
Walsenburg, M. J. Savak

INDIANA:
Indianapolis, Fr. Zupancik

ILLINOIS:
Chicago, J. Bevil
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cl. v v in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Math. Warlek

MARYLAND:
Kittimiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:
Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:
Chisholm, Frank Goude J. Lehar
Ely, Jos. J. Pehel
Evelth, Louis Goude
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Pöyke
Virginia, Frank Hrivatic

MONTANA:
Roundup, M. M. Panlas
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Gowanda, Karl Strigala
Little Falls, Frank Vahs

OHIO:
Barberton, Frank Troha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karl
Hager, Jacob Reemk, John Slapnik
Girard, Anton Nagode
Lorsin, Louis Balant, Joan Kram
Youngstown, Anton Elkalj

OREGON:
Oregon City, Geo. J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Bewesmer, John Jevnikar
Broughton, Anton Ipatov
Conemaugh, J. Brenovec
Coverdale in okolice, Mrs. Evans
Rupnik
Export, Louis Supančič
Farrel, Jerry Otkov
Forest City, Math. Kram
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferencak
Johnstown, John Polnata
Krayn, Ant. Tundelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Znot
Pittsburgh in okolice, Philip Progar
Steelton, A. Isten
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West Atla, Fr. Stah
Sheboygan, Joseph Kakej

WYOMING:
Rock Springs, Louis Tanchar
Diamondville, Joe Rolob

Vseh zastopnikh lida potrdilo na svojo, katere je prejel. Zastopnikh tega priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA" (Nadaljevanje na 4. strani.)

ŠKRJANČEK

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

58

Nekaj ur spi trdno, dokler ga ne zbudi budilka. Naglo skoči iz postelje, si pripravi v banji kopel, nato pa se obleče. Komaj se je obrlil in oblekel, mu že sluga prinese zajtrk. Sluga mu naznani, da naj bo "tako prijazni," da bo o pol dveh z avtomobilom čakal pred glavnimi grajskimi vrati in da se more zgledati pri ravnatelju Lundstromu, kadar se vrne z vožnje.

Ko so domači pri zajtrku, pripovedujeta Anita in Lundstrom, kako je Anitin šofer napredoval. Ko Kurt to sliši, si misli, da se mora pokazati gospodarja. Zelo od zgoraj navzdol pravi:

"Ali ne mislite, da bi bilo treba prej dobiti dovoljenje, predno kako mesto izpolnite, gospod ravnatelj?"

Mirno in samozavestno, kar je Kurta vedno tako zelo togotilo, ga Gunnar pogleda in pravi:

"Ne, baron Fuchs, vašega privoljenja ni treba, dokler sem jaz ravnatelj tega podjetja. Imam neomejeno oblast in vi tudi ne bi mogli prav ničesar odločiti, ako je taka namestitev potrebna in kdo je sposoben za tako mesto."

"Vi pa že kar naprej veste, da ima ta šofer zmožnosti za inženirja."

"Ko bi bili videli, kako je v pol ure pokvarjeni motor zopet poglavl, ker ga iz Kolina poklicani inženir ni znal popraviti, in ni niti mogel najti napake, tedaj tudi vi ne bi več dvomili o zmožnostih gospoda Soltana. Sicer pa je napravil sedem mesecev visoke šole in more vsak dan napraviti izpit, in to bo tudi v najkrajšem času napravil, ker mu je dosedaj samo manjkalo sredstev."

"Toda Kurt, saj si moreš misliti, da je gospod ravnatelj, kakor vedno, svoje stvari popolnoma gotov," zavrne Inga brata in pri tem hrepeneče pogleda Gunnarja.

Ker je ta pomoč prišla od Inge, Gunnarju ni bila nič posebno prijetna. Kot vedno, ga tudi sedaj draži njen hrepeneči pogled. Pogleda Hermo in opazi, da njen obraz kaže nemirno napetost. To ga čudno zadene in ni nanj ne gane, ko naenkrat zapazi, kako so ji lica zažarela. Kaj pomeni to? Ali je opazila, da so jo iskale njegove oči? Ali je obstojala med njima skrivnostna zveza?

Njune oči se zopet takoj ločijo, toda naenkrat oba prav dobro občutita, da je od te ure oba nekaj vezalo, česar poprej še ni bilo.

Kurt zopet poskuša zasledovati Hermo, toda sreča jo šele, ko pride z Anito in otrokoma iz otroške sobe.

"Ali čakas na mene, Kurt?" ga vpraša Anita in ga debelo pogleda.

"Zakaj?"

"Ker drugače tu na hodniku nimas nobenega opravka."

"Ali nečes to prepušči meni?" vpraša robato.

"Samo toliko časa, dokler nas ne nadleguješ; v tem delu gradu sploh ne potrebujemo moških."

"Tudi najmanjšega namena nisem imel, da bi ti prišel na pot."

"To si morem misliti. Tvoja mati in Inga pa ste že spodaj. Ali pa si se mogoče hotel spomniti svojih stričevih dolžnost in pozdraviti otroka? To pa drugače ni tvoja navada."

"Samo rad bi vedel, kaj te to tako zanima."

Anita se visoko vzravna.

"Ke rse mi zdi, da si mislil, da si na kak razupiti ulici v Berlinu. Toda v tem se zelo motiš in te zato nujno prošim, da Lindecka ne boš zamenjal s Charlottenburgom."

"Ali ne bi hotela vse to prepušči meni?"

"Ne! Če pa hočeš, bom tvojo mater prosila, da vpliva na-te, da boš tukaj spoštoval hišni mir."

Kurt pogleda Hermo, ki je pri Anitinih besedah prebledela. Nobenega dvoma ni več, da je Aniti povedala, da jo je nadlegoval, toda niti najmanj ne misli, da je zavrnitev krasne učiteljice bila končno veljavna. Nasprotno pa misli, da je Aniti povedala, da je bil pri njenih vratih slabo zaradi tega, da si je pred Anito ohranila dober glas. Kajti ni bilo izključeno, da ga je kdo videl in slišal.

Hermo požljivo pogleda s svojimi črtnimi očmi in pravi:

"Mama se za tako neumnost ne bo niti zmenila."

Toda ni mu bilo vseeno, ako je bilo materi povedano o njegovih namenih glede Hermo. Zmaje z rano in odide.

Pri zajtrku ne kaže nikake zadrževanja. Toda zavzame se, da bo še danes Hermo na kak način zalezel in bo pazil, ako bo šla z otrokoma v park.

Toda po zajtrku se Herma z otrokoma in Anito odpelje z avtomobilom, s šoferjem, o katerem vsi toliko mislijo — kot pravi sam pri sebi.

Takoj po enajstih stoji Frank Soltan pred Lundstromom v njegovi pisarni.

"Ali ste želeli govoriti z mano, gospod ravnatelj?"

Gunnar mu smeje priklina.

"Poglavito stvar že veste od gospice baronese Anite, gospod Soltan."

Soltan se uljudno prikloni, toda ne več kot šofer, temveč kot stari izobražen človek pred drugim.

Gospica baronesa Seebachova mi je povedala veselo novost, v katero se niti ne upam verovati. Navzlic temu pa stojim s hvaležnim srem pred vami, gospod ravnatelj."

Lundstrom ga resno pogleda, kot bi mu hotel pogledati v notranjost srca.

"Upam, gospod Soltan, da se morem kot ravnatelj tega podjetja zagovarjati, da ves tukaj nastavljam. Ako mi moje poznanje ljudi ne vara, tedaj boste imeli odgovorno službo inženirja. Poleg tega sem prepričan, da boste napeli vse svoje moči, da se na tem mestu izkažete. Hotel sem vam dati priložnost, da ledjo svojega življenja, ki je krenila od ravne smeri, zopet obrneta naravnost naprej. Vseč ste mi bili takoj, ko sem vas prvič videl in tudi gospica baronesa Seebachova je v vas spoznala polnovrednega moža. Midva oba nisva takega značaja, da bi mirno gledala, kako se kdo z vsemi močmi bori za svoj obstanek in potrebuje samo majhne pomoči, da pride naprej. To pomoč sem vam hotel z dovoljenjem baronese Anite dati. In prepričan sem, da me ne boste razočarali."

(Dalec uidehaja)

TRAGIČNA SMRT DRUŽIN. OČETA

V četrtek 17. marca okrog 9. ure se je v kotredškem rovu smrtno ponesrečil 44-letni rudniški tesar Matevž Berglez. Bil je sicer največ zaposlen v delavnici, vendar je opravljal tudi nekatera dela v rovi. Tako je odšel na delo v Kotredž s svojim sodelavcem Vladkom Tauferjem. Imela sta izvršiti neka dela na novo napravljenem vpadniku. Nesrečno naključje je žal ugonobilo Berglezovo življenje. Kos otisane ga lesa je nekje zdrsnil in ko ga je Berglez lovil, ga je les zadel v glavo ter mu natrl lobanjo. Vse se je zgodilo tako naglo, da sodelavec Taufer ni mogel prav nič pomagati. Ves prestrašen je klical na pomoč v

bližini zaposlene delavce, ki pa so žal mogli le ugotoviti, da bi tudi takojšnja zdravniška pomoč bila zaman. Matevž Berglez so prenesli v bolnišnico. Zdravnik je žal mogel ugotoviti le smrt, ki je nastopila takoj po utrju lobanje. Ko so reveža prenesli mrtvega na njegov dom, so se odigrali pretrajljivi prizori. Obupno je jokala žena z otroki in zbrali so se tudi sorodniki. Vse je objelo lezovo življenje. Kos otisane kavalov zornega moža, dobrega očeta in odkritega prijatelja.

Ponesrečeni Matevž Berglez je bil doma iz okolice Vranjskega. Njegovo smrt obžaluje tudi nacionalne organizacije, katerim je bil zvest član.

Razstava kmečkega osvobojenja

Letos 20. junija bo minilo 150. let, odkar je bilo na Danskem odpravljeno tlačanstvo. Obenem je dobila Danska leta 1788 agrarno reformo, ki je pomenila velik preokret v poljedelstvu, ker je bila združena z ustanavljanjem posejinskih kmetov in osamosvojitvijo kmetov.

Do 18. stoletja so bili danski kmetje prisiljeni ostati vse življenje na kmetijah, kjer so bili rojeni in gospodarili posestva, ki je odločil tudi v njihovi vojaški službi, jih je lahko po povratku od vojakov prisilil, da so prevzeli to ali ono zavezano kmetijo. Z zakonom iz leta 1788 je bilo to tlačanstvo odpravljeno.

V spomin na ta zgodovinski dogodek je sklenil danski poljedelski svet prirediti letos od 17. do 26. junija kmetijsko razstavo v tako velikem obsegu, kakor je na Danskem ni bilo že od leta 1900. Razstavišče meri 50 ha in mudi kresen pogled na slikoviti Kolanj. V zgodovinskem oddelku razstave bo prikazano življenje danskega kmeta v zadnjih 150 letih. Na vzorni razstavi živine bo 2000 glav najlepše danske živine.

Razstava bo združena tudi v združeno razstavo, razstavo

ekonomskega poljedelskega dela mladine, vrtnarsko razstavo, razstavo gozdnega gospodarstva itd.

NIČ NE BOM KUPIL

(Nadaljevanje z 3. strani.)

carodej razvijal preproge pred nama: "Bodite zdravi," je dejal. "Tale preproga je tako dragocena kakor demant. Ah, ali vidite, kako se barve svetijo, saj to ni več preproga, saj je vrt v polnem času. Če si kupite takole preprogo, imate več od nje ko od ženske — bodite zdravi. Nimate ene preproge, ne, imate kar tri naenkrat!" In obračal je preprogo, pravo krasoto, sem in tja, tako da je bila zlati matna, zlati biesteca se ali v vseh barvah migotajoča, polna lepih vzorov v ali pa divje perisane. "Saj ne bova nič kupila," sva obupno ugovarjala in sva že natančno vedela, da bova tudi to preprogo merala kupiti. Menda so naju hipnotizirali. "Nobenega demantja nimava pri sebi."

"Denar — pah!" je zakričel Turek zaničljivo. "Kaj pa je denar? Te preproge niti ni mo-

goče plačati z denarjem. Pri meni imate kredit — moj človek gre z vami v hotel, daste mu tistih usivih 60 funtov samo za pot. Zares, bodite zdravi, preprogo vam podarim."

"Saj sva zdrava, a od vas bova zbolela," sem komaj še mogel vzkliti in se braniti nakupa. "Sicer vam pa ne bi mogel dati več kot tri in dvajset funtov." Turek je moje besede z nemim zaničevanjem preslišal in se je obrnil k moji ženi: "Dajte tega mi za preprogo, vzemite preprogo. Moja je skopuh. Preproga je zvesta in dragocena in dalj drži. Ah, jaz ubogi revež, zakaj nisem za dosti bogat, da bi jo sam obdržal! Vzemite jo torej za pet in petdeset funtov — to preprogo vseh preprog." In zamokal je z jezikom in ustnicami, kakor bi pokušal kako božansko jed. Jaz sem bil v nemilosti in da bi rešil svojo čast, sem mu segel v besedo in zavnel svoj poslednji d nar iz žepa. "Tu imate trideset funtov, dajte mi preprogo in naju pustite pri miru. Alah hodi z vami!"

"Kaj pravite? Trideset funtov — smešno! Recite štirideset in jaz je ne dam; recite pet in štirideset — in jaz se smejem na to; recite petdeset — kaj? Kaj rečete več kot petdeset? Moj oče mi bo zapodil, če bo zvedel za to kupčijo, moj brat me bo preklel. Vzemite preprogo za vsak pijaster čez pet in štirideset funtov. Kaj mi

daste več ko pet in štirideset? Dajte mi roko, pet in štirideset in osemdeset pijastrov, ne? Pet in štirideset dva in štirideset funtov — ena, dva, tri, stisnite mi roko. Alah me ndari, ne morem več nazaj! Vzemite preprogo in dajte, da se grem jokati, ko sem sam sebo tako ogoljufal!"

Drugi dan sva šla z vodnikom spet čez Velik bazar. Kaj bi se naj še zgodilo, saj nisva imela nobenega denarja več, resnično, niti počenega groša ne! Pa smo prišli slučajno mimo našega trgovca s preprogami in zaslišal sem divje krike in kletve.

"Kaj pa je?" sva vprašala vodnika in ta se je splazil tja, kaj in kakih deset minut prišluskoval. "Lastnik psuje svojega kupca," je namna povedal. "Mož je nemara včeraj prodal preprogo za 42 funtov a je bila več kot 60 funtov vredna. Veste ti prodajalec preprog imajo od vsake preproge po dva kosa, pristno in ponarejeno preprogo. Navadno pokažejo tujem pristno preprogo in jo urno zamenjajo za ponarejeno, ki se na videz prav nič ne razlikuje od pristne. Medtem ko z razkazovanjem krasnih preprog kupca zmotijo, mu brž zavijejo ponarejeno preprogo. A prodajalec se je nemara včeraj zmotil: zdi se, da je kazal ponarejeno preprogo, dal je na pristno."

"Ubogi revež! Kar smili se mi," sem odvrnil.

In povem vam, da se mi še danes smili.

SKUPNO POTOVANJE V STARO DOMOVINO BREMEN

Z BREZOPARNIKOM

3. JULIJA, 1938

BEZI VLAK V CHERBOURG ZAJAMCI UDOBNO POTOVANJE DO LJUBLJANE

Potnike bo spremljal
IG. HUDE
Uradnik Slovenic Publishing Company
216 W. 18th Street New York, N. Y.

Strokovnjaški nasveti glede vizejev za priseljence in obiskovalce

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD

VSE PARNIKE in LINIJE

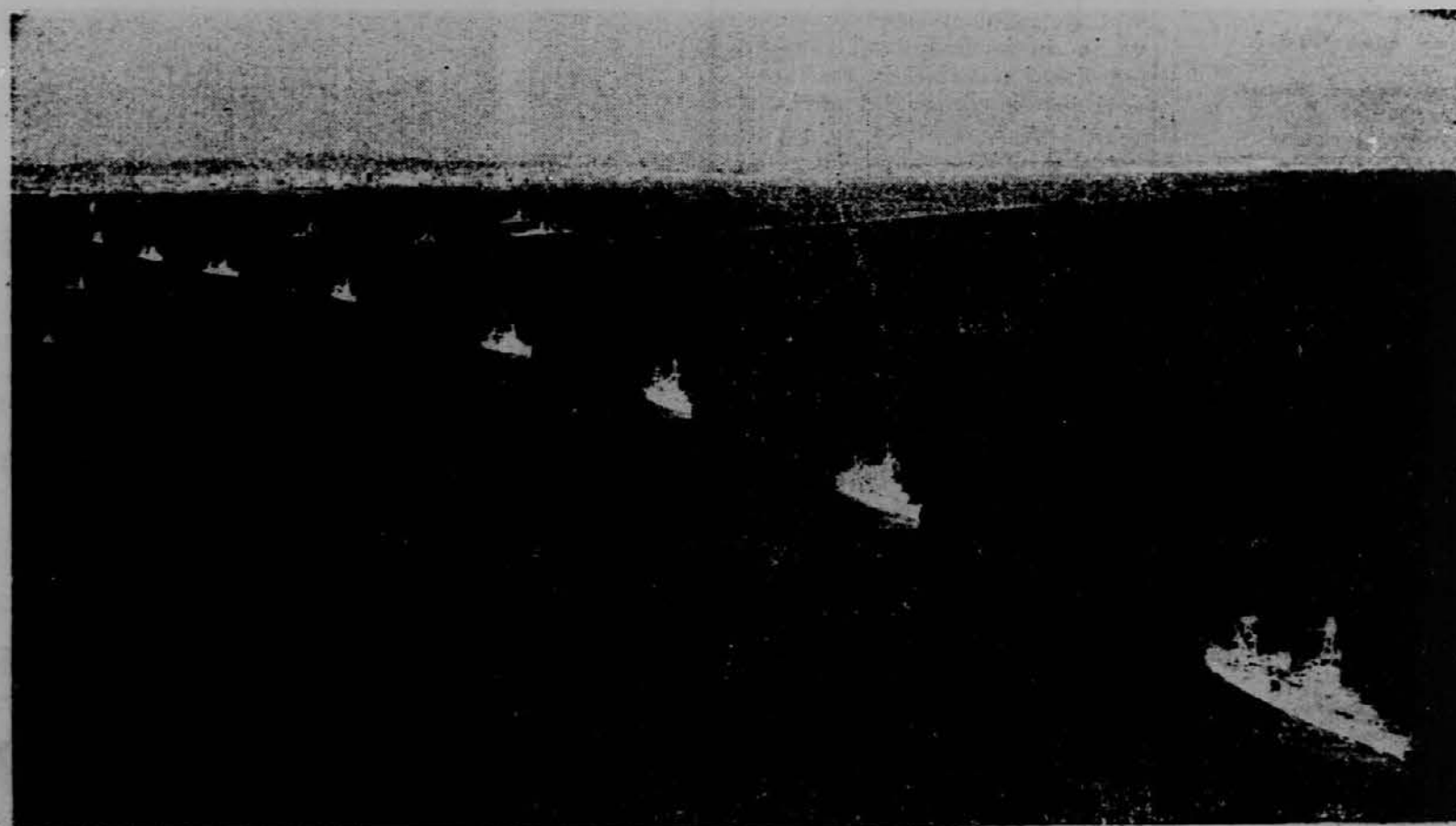
ki so važne za Slovence zastopa:

SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

- 2. aprila: Conte di Savoia v Genoa
- 6. aprila: Queen Mary v Cherbourg, Paris v Havre
- 9. aprila: Saturnia v Trst
- 14. aprila: Europa v Bremen
- 16. aprila: Rex v Genoa
- 20. aprila: Lafayette v Havre, Aquitania v Cherbourg
- 22. aprila: Bremen v Bremen, Roma v Genoa
- 27. aprila: Queen Mary v Cherbourg, Ile de France v Havre
- 30. aprila: Paris v Havre, Conte di Savoia v Genoa
- 2. maja: Europa v Bremen
- 4. maja: Normandie v Havre, New York v Hamburg
- 6. maja: Vulcania v Trst
- 10. maja: Bremen v Bremen
- 11. maja: Queen Mary v Cherbourg, Hansa v Hamburg
- 12. maja: Champlain v Havre
- 14. maja: Rex v Genoa
- 18. maja: Normandie v Havre, Europa v Bremen
- 21. maja: Saturnia v Trst
- 25. maja: Queen Mary v Cherbourg
- 27. maja: Lafayette v Havre, Bremen v Bremen
- 30. maja: Conte di Savoia v Genoa
- 1. junija: New York v Hamburg, Aquitania v Cherbourg, Normandie v Havre
- 3. junija: Europa v Bremen
- 4. junija: Roma v Genoa
- 7. junija: Ile de France v Havre
- 8. junija: Queen Mary v Cherbourg, Hansa v Hamburg
- 11. junija: Rex v Genoa, Columbus v Bremen, Champlain v Havre
- 15. junija: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg, Bremen v Bremen
- 18. junija: Normandie v Havre, Bremen v Bremen
- 18. junija: Conte di Savoia v Genoa, Aquitania v Cherbourg
- 21. junija: Lafayette v Havre, Europa v Bremen
- 22. junija: Queen Mary v Cherbourg, Ile de France v Havre
- 25. junija: Vulcania v Trst
- 29. junija: New York v Hamburg, Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg
- 2. julija: Bremen v Bremen, Champlain v Havre, Rex v Genoa

AMERIŠKA MORNARICA NA VELIKIH MANEVRIH

Slika je bila posneta v pristanišču Los Angeles v Californiji ter predstavlja ameriške bojne ladje, ko se podajajo na velike, šest tednov trajajoče manevre na Pacifičnem oceanu.